

Predmet: Fazlija Ajdari i dr. – Gnjilanska grupa
Poslovni broj predmeta: K-Po2 18/11

Glavni pretres: 03.09.2012. godine

Izveštaj: Milomir Matović, posmatrač Fonda za humanitarno pravo

Na današnjem glavnom pretresu, prvo je ispitan svedok Dušan Gavranić, čije ispitivanje je odredio sud, imajući u vidu da je svedok B1 izjavio kako se žalio načelniku policije u Gnjilanu na postupanje OVK prema njemu. Svedok Dušan Gavranić izjavio je da je bio načelnik policije u Gnjilanu od januara 1999. godine pa do odlaska sa Kosova, 13.06.2012. godine. Naveo je da ne poznaje svedoka B1, kao i da ne poznaje brojne druge pripadnike MUP-a kojima je bio načelnik u to vreme, obzirom da ih je bilo između 600 i 700, a da je on ispod sebe imao drugih pet starešina kojima su se zaposleni mogli obratiti, te su do njega stizali samo najozbiljniji problemi. Naveo je da su tokom bombardovanja sve zgrade bile ispražnjene, pa tako i zgrada internata u Gnjilanu, kao i da je komanda policije veoma često, na svakih par dana menjala svoje sedište, i da OVK nije delovala po samom Gnjilanu, dok jeste u okolini. Takođe je izjavio da on ne zna sa koje teritorije su pripadnici OVK koji su delovali u njegovoj zoni odgovornosti, kao ni njihov identitet, te mu imena ništa ne znače.

Nakon njegovog odlaska sa Kosova, 13.06.1999. godine, kada se povukao u Vranje zajedno sa ostalim uniformisanim pripadnicima MUP-a, u Gnjilanu je ostao njegov zamenik, zadužen za civilni deo MUP-a - negde oko 300 ljudi, koji su obavljali administrativne poslove. Ovaj zamenik je došao kod njega u Vranje, prepričavajući mu priče: da OVK zauzima prostor, da ulazi u stanove i kuće, da ljudi nestaju, te da francuski kontigent KFOR-a ne može da mu garantuje bezbednost, zbog čega je i napustio Gnjilane. Naveo je i da mu nije poznato da je nakon njegovog odlaska sa Kosova, neki pripadnik MUP-a bio mučen i pritvaran u Gnjilanu od strane OVK. Dodao je i to, da je pre i za vreme bombardovanja bilo zbegova albanskog stanovništva, a da su te ljude on i druge starešine odgovarale od toga, uveravajući ih da im garantuju bezbednost, ne prisiljavajući ih, i ne primenjujući silu. Što se tiče snaga KFOR-a, zna da su iste došle u Gnjilane, i to najpre francuski pripadnici, a zatim američki, ali da ne zna gde su se smestili u Gnjilanu.

Svedok Stanka Grujić, čije ispitivanje je odredio sud, rođena je u Novom Selu kod Vitine, gde su tokom bombardovanja 1999. godine boravili njeni roditelji Zorica Mladenović i Stojanče Mladenović sa njenom sestrom Slobodankom Čolić, za koju je navela da je duševni bolesnik. Izjavila je da se sa roditeljima videla par dana nakon što je bombardovanje prestalo, u Žitorađi, gde su oni samo prespavali, da bi se narednog dana vratili na Kosovo po kćerku Slobodanku, sa kojom su se očigledno mimoišli, jer je ona krenula peške za Srbiju. Nakon toga nije više čula ni videla svoje roditelje. Čula je razne priče o načinu na koji su izgubili život, pa čak i da su živi, a svoju sestru je zatekla u bolnici u Vranju odakle ju je preuzela. Što se tiče posmrtnih ostataka roditelja, navela je da ih je primila, a zatim sahranila, i da joj imena optuženih ništa ne znače.

Svedok Slobodanka Čolić, čije ispitivanje je odredio sud, izjavila je da je sa roditeljima Zoricom Mladenović i Stojančetom Mladenovićem, tokom bombardovanja boravila na Kosovu, u Novom Selu. Navela je da su njeni roditelji nakon završetka bombardovanja otišli za Srbiju, gde su bili dva dana, a da je ona za to vreme bila “zarobljena” od strane OVK, tako što su joj rekli da ne napušta kuću, i da je oni neće ubiti. Nakon povratka njenih roditelja, boravili su u kući oko deset dana, kada su jedno veče u njihovu kuću ušla tri muška lica, starosti od 35 do 40 godina, naoružani, za koje je navela da su Albanci, jer ih je prepoznala po jeziku, i koji su ubili njene roditelje iz puške, dok se ona sakrila u drugu sobu, a njih je videla, jer je sve posmatrala kroz odškrinuta vrata, da bi zatim pobegla iz kuće, i uputila se peške u Gnjilane. U Gnjilanu ju je neki Albanac udario rukom u stomak, što je ona prijavila KFOR-u, koji ju je zaštitio, a nakon čega je peške došla do Bujanovca, gde su je policajci pronašli u lošem stanju, i smestili je u bolnicu u Vranju. Ne zna koliko je boravila u bolnici, zna da ju je sestra preuzela. Na pitanje predsednice veća sudija, da li je KFOR-u u Gnjilanu prijavila ubistvo roditelja, a kasnije policiji u Srbiji, izjavila je da nije, jer je bila uplašena. Na novo pitanje predsednice veća, da li je ikome od bliže i šire porodice rekla za pomenuta ubistva, izjavila je da nije, osim svojoj tetki, mesec dana pre ovog suđenja, a da to nije učinila da ih ne bi “stresirala”. Nakon toga predsednica veća joj je predočila i njen zahtev za potragu njenih roditelja, podnet Međunarodnom Crvenom Krstu, u kojem takođe nije navela na koji način su izgubili život, a ovakvo svoje postupanje takođe nije umela da objasni. Predočeni su joj i iskazi njenih sestara i brata, koji su suprotni od njenog u delu koji opisuje smrt roditelja, na šta ovaj svedok nije imao komentar. Još je navela da je bolesna od 1999. godine, i da pije dosta lekova, koji se nalaze na listi koju je predala službi za pomoć svedocima postupajućeg suda.

Radi razjašnjenja o kojoj vrsti lekova se radi, a koje koristi svedok Slobodanka Čolić, sud je pozvao i saslušao lekara hitne pomoći koja se nalazi u sudu, dr Ivana Ristića, koji je izjavio da su svi lekovi sa liste koju je dostavio svedok Slobodanka Čolić antipsihotici, i da predstavljaju ozbiljnu i jaku terapiju lečenja psihoze.

Napomena:

Pretres su obeležile česte, neargumentovane opaske branioca Zdravka Krstića, koje su uglavnom bile upućene zameniku tužioca za ratne zločine, u čemu ga je predsednik veća prekidao opomenama, što je dovelo do odugovlačenja glavnog pretresa.